

KONJUNKTURUDVIKLING 31. marts 2022

Arbejdsløse har svært ved at afbøde slaget fra inflationen

ANALYSE

Udarbejdet af

Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Sune Caspersen
Chefanalytiker

Inflationen er tilbage som en vigtig spiller i økonomien, og særligt på energi er priserne steget voldsomt. Det betyder, at arbejdsløse må skære i deres øvrige forbrug i højere grad end lønmodtagere på højeste niveau. Det sker til trods for, at lønmodtagere på højeste niveau får en højere prisstigning på deres forbrug - både absolut og relativt.

Kontakt

Cheføkonom

Sofie Holme Andersen

📞 61 27 58 24

✉️ sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Prisen på forbruget for en arbejdsløs er steget med 6,2 pct. fra 2020 til februar 2022. I samme periode er dagpengene steget med 1,4 pct.
- Prisen på forbruget for en lønmodtager på højeste niveau er steget med 6,6 pct. fra 2020 til februar 2022.
- Gasfyr er mere udbredt blandt personer med høje indkomster. Lidt over 8 pct. af den fattigste tiendedel bor i en bolig opvarmet med gas, mens det gælder for over 27 pct. blandt den rigeste tiendedel.

Gaspriserne er steget mest, men det rammer mest dem med høje indkomster

Inflationen er for alvor tilbage som samtaleemne, og alle, der har energiaftaler med variable priser, har efterhånden fået regninger, der er blevet markant dyrere siden seneste betalingsfrist. De stigende energipriser rammer overførselsindkomstmodtagerne hårdest, hvilket AE har vist i en tidligere analyse. De rammes hårdest, både fordi de bruger en større andel af deres indkomst på energi, og fordi de har mindre rum i økonomien.

Men hvor hårdt rammes de egentlig af den stigende inflation?

Lægger vi ud med energipriserne og zoomer ind på gas, så ser vi, at gas er steget absolut mest den seneste tid. Gasprisen var i februar 2022 steget med 120 pct. i forhold til niveauet i 2020. En arbejdsløs bruger i gennemsnit 1.300 kr. om året på gasforbrug – målt i 2020 priser. Det fremgår af tabellen nedenfor. En lønmodtager på højeste niveau bruger ca. 3.950 kr. Regningen vil derfor stige til 2.800 kr. for den arbejdsløse og 8.500 kr. for lønmodtageren på højeste niveau.

Lønmodtagere oplever den højeste prisstigning - både absolut og relativt

Tabellen viser forbruget opgjort på forskellige varer og tjenester for hhv. en lønmodtager på højeste niveau og en arbejdsløs, samt ændringen som følge af stigende priser.

	Lønmodtager på højeste niveau		Arbejdsløs	
	2020-priser	2022-priser	2020-priser	2022-priser
El	9.100 kr.	13.550 kr.	5.950 kr.	8.850 kr.
Gas	3.950 kr.	8.500 kr.	1.300 kr.	2.800 kr.
Fjernvarme	12.950 kr.	12.800 kr.	9.150 kr.	9.050 kr.
Fødevarer	54.000 kr.	56.950 kr.	29.650 kr.	31.250 kr.
Øvrigt forbrug	301.100 kr.	314.450 kr.	145.950 kr.	151.850 kr.
Samlet	381.100 kr.	406.300 kr.	192.000 kr.	203.850 kr.
Samlet stigning	--	6,6 pct.	--	6,2 pct.

Anm.: 2022-priser er februar 2022-priser. Tal er afrundet til nærmest 50.

Tablel: • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Jo højere indkomst, des større sandsynlighed for at bo i en bolig opvarmet med gas

Men forskellen mellem den arbejdsløse og lønmodtageren på højeste niveau snyder en smule, da det er gasforbruget set for en gennemsnitlig arbejdsløs hhv. lønmodtager på højeste niveau. Kigger man kun på regningen for dem, der har eget fyr (heraf vil nogle fyr være til en anden form for brændsel end gas), får man, at den arbejdsløse bruger 5.150 kr. om året, målt i 2020-priser, mens lønmodtageren på højeste

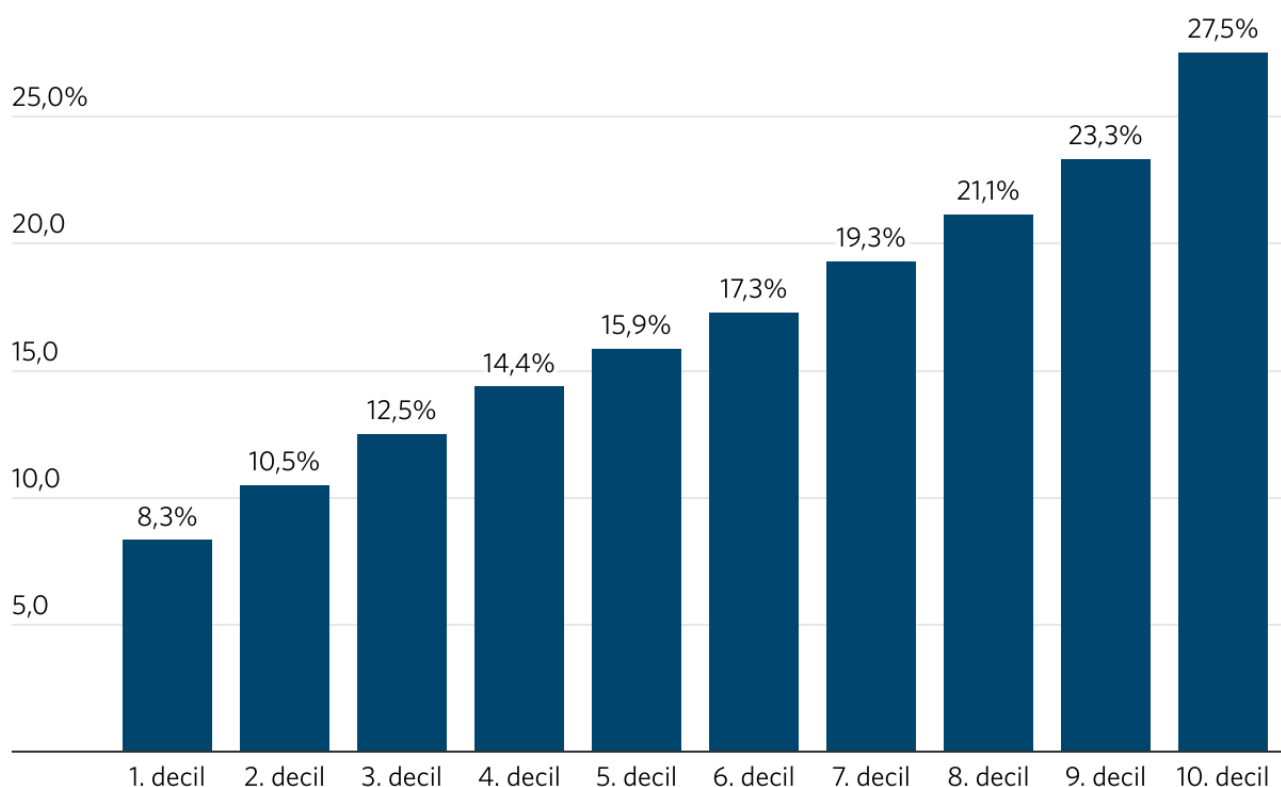
niveau bruger 11.000 kr. Der er stadig stor forskel, og det er højst sandsynligt, fordi den gennemsnitlige lønmodtager på højeste niveau skal opvarme flere kvadratmeter end den arbejdsløse. Men forskellen er nu omkring en fordobling frem for en tredobling, før man tog højde for, om man havde eget fyr.

Naturgas som opvarmningskilde er langt mere udbredt, hvis man har en høj indkomst. Det fremgår af Figur 1. Hele 27,5 pct. af personerne med indkomst i 10. decil, der er dem med de højeste indkomster, bor i en bolig, der er opvarmet med naturgas. Det er mere end hver fjerde. Til sammenligning er det kun 8,3 pct. af personerne med indkomst i 1. decil, der bor i en bolig opvarmet med naturgas – altså under hver tiende.

FIGUR

Personer med høje indkomster bruger naturgas i større grad end andre

Figuren viser andelen af personer i den givne indkomstgruppe, hvor boligen opvarmes med naturgas pr. 31. december 2020.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Lønmodtageren har set den største prisstigning på sit forbrug – både absolut og relativt

Har man fjernvarme, er man noget bedre stillet. Fjernvarmeprisen er i gennemsnit faldet lidt fra 2020 til februar 2022. Der er dog store forskelle, og bor man i et fjernvarmeområde, hvor fjernvarmen kører på gas, så kan man være stillet lige så skidt, som hvis man selv havde et gasfyr.

Ser man på det samlede øvrige forbrug, er det steget mere for lønmodtageren på højeste niveau end for den arbejdsløse. Det skyldes i høj grad transportposten, der ligger herunder, og som er mere end tre gange større for lønmodtageren. Da benzin og diesel er steget meget i pris ligesom øvrige brændsler, så påvirker det lønmodtageren mere end den arbejdsløse.

Samlet set er prisen på den rige lønmodtagers forbrug steget 6,6 pct. fra 2020 til februar 2022. Det fremgår af tabellen ovenfor. Det er lidt mere end den arbejdsløses, der er steget 6,2 pct. I den sammenhæng er det dog relevant, hvor meget deres indkomster er steget. Den højeste dagpengesats er steget 1,4 pct. fra 1. januar 2020 til 1. januar 2022. Med stigningerne på energi og fødevarer kan den arbejdsløse dermed ikke opretholde det øvrige forbrug – selv ikke hvis prisstigningerne på det øvrige forbrug samlet set var nul. Den arbejdsløse er dermed nødt til at skære i det øvrige forbrug for at betale alle regningerne.

Lønningerne er steget noget mere. I gennemsnit er lønnen på DA's område steget med 5,8 pct. fra fjerde kvartal 2019 til fjerde kvartal 2021.¹ Det er ikke helt nok til at dække prisstigningen på lønmodtagerens forbrug, men det er markant mindre, der skal skæres væk. Og det skal også ses i lyset af, at lønmodtageren på højeste niveau på et normalt år kun bruger omkring 75 pct. af sin indkomst på forbrug.

Der er dermed stor forskel på, i hvor høj grad man må skære øvrigt forbrug væk – eller må tære på eventuel opsparing – for at betale de voksende regninger.

Metode: Sådan har vi gjort

Data for forbrug opdelt på socioøkonomiske grupper kommer fra Danmarks Statistiks forbrugsundersøgelse, der er en stikprøveundersøgelse på baggrund af ca. 2.000 husstande. For at have nok observationer til at gøre det robust er der taget et gennemsnit over årene 2014 til 2018. Alle tal er omregnet til 2020-priser på baggrund af forbrugerprisindekset på 12-grupperingen.

En lønmodtager på højeste niveau dækker ifølge Danmarks Statistik over lønmodtagere, der har en arbejdsfunktion, der indebærer, at deres stilling kræver viden på akademisk niveau.

Data for forbruget er fremskrevet med ændringerne i forbrugerprisindekset fra 2020 til februar 2022, der er seneste tal.

Data for boliger med opvarmning fra gasfyr kommer fra BBR pr. 31. december 2020. De tilhørende indkomster er fra 2020. Alle i befolkningen, der har en positiv indkomst i 2020, indgår - dermed også studerende.

1 Ifølge DA's lønstatistik.